

تولید نتوانیم ولی به لطف خدا در اولین تولیدی که انجام شد به محصول رسیدیم، در حالی که این تولید کاملاً مطابق با استانداردهای جهانی و استاندارد سخت‌گیرانه آمریکایی بود. با ذوق و شوق این مسئله را برای من تعریف کرد و افزود: «من در تمام سال‌هایی که کار می‌کنم تا به حال ۲ بار شده که در اولین راه‌اندازی به محصول مورد نظر برسیم. یک بار در کوره کلسیناسیون بندرعباس بود که نسبت به این جابسیار کوچک‌تر است و این بار هم در اردکان موفق شدیم.» وی یک خبر خوش هم برای ما دارد و آن این که کارخانه تولید کیک زرد اردکان اولین محصولش را در ۱۲ فروردین ۹۴ یعنی روز جمهوری اسلامی (یک روز قبل از تفاهم لوزان) تولید کرده و اکنون خط تولید در حال رفع برخی ایرادات پیدا شده در تست گرم است. از رئیس مجتمع تولید کیک زرد اردکان در مورد وضعیت مجتمع کیک زرد بندرعباس پرسیدم. وی گفت: «تاکنون نیاز یوسی‌اف اصفهان را واحد تولید کیک زرد بندرعباس تولید کرده و محصول ما هنوز به یوسی‌اف نرسیده، اما اگر به ظرفیت اسمی خود که حدود ۷۰ تن در سال است، برسد کل نیاز کشور را تامین خواهد کرد.»

❖ سد باطله برای پساب‌ها تا ۱۵ سال جواب کارخانه را می‌دهد

مسائل زیست‌محیطی و تأثیرات صنایع هسته‌ای در این حوزه از سوالات مورد علاقه ما برای مطرح کردن است. در مجتمع شهید رضایی نژاد هم این سوال را طرح کردیم و شنیدیم: «پساب‌ها و پسماندهای مادر یک سد باطله انباشته می‌شود که عمر تقریباً هزار ساله دارد. یعنی ما در دیواره این استخر از جنس «ژئوممبران» استفاده کردیم که عمر طولانی دارد و چاله‌ای که برای این موضوع درست شده ابتدا با غلطک بسترش کوبیده و بعد رس‌ریزی و سپس دوباره کوبیده شده است. در طرح اولیه که کشورهای خارجی داده بودند، این جافقط در حد رس کوبی کفایت می‌کرد ولی مادر مرحله بعد پتوهای رسی گذاشتیم و روی آن لایه ژئوممبران را قرار دادیم که فراتر از نیاز بود.» او ادامه داد: «معمولاً آب بهترین محافظ در برابر تشعشع است و باید همیشه روی سد باطله ما آب باشد، البته نباید بگذاریم تبخیر شود و زمانی که این سد باطله کاملاً پر شد، باید با دستورالعمل‌های استاندارد آژانس رویش را بپوشانیم، البته این سد برای ۱۵ سال این‌جا پیش‌بینی شده است.» سد باطله‌ای را که می‌گفت بعد از اتمام بازدیدمان و در راه بازگشت در فاصله ۴ کیلومتری از کارخانه دیدیم. استخری بزرگ که عمقی زیاد داشت و دیواره آن را همان لایه ژئوممبران پوشانده بود. در کف آن نیز مقدار کمی پساب وجود داشت و خیالمان را راحت می‌کرد که تا ۱۵ سال آینده این سد پر نخواهد شد.

از او در مورد نحوه تامین آب کارخانه پرسیدم که متوجه شدم آب مصرفی را از اردکان می‌آورند زیرا آب این منطقه شور است.

«اورانیومی که در ماده زرد رنگ AUC وجود دارد باید تا سقف حدود ۴۵ درصد باشد که تولید ما حدود ۴۲ درصد اورانیوم داشته اما وقتی به U_{308} تبدیل می‌شود، استاندارد می‌گوید باید حداقل ۶۵ درصد اورانیوم داشته باشد در حالی که محصول ما حدود ۷۵ درصد اورانیوم دارد که نشان از کیفیت خوب محصول ماست و این در حالی است که اصطلاحاً سنگ معدن ساغند یک سنگ چموشی است و فلزاتی هم با خودش دارد.»

کارخانه تولید کیک زرد اردکان

راه اندازی	۲۰۱۲ (۱۳۹۱)
خوراک اولیه	سنگ معدن ساغند یزد
عیار سنگ معدن	۵۰۰ گرم در تن
میزان ظرفیت ورودی	۱۲۰ هزار تن
کیک زرد تولید در سال	۶۷ تن U_{308}
درصد خالص سازی	۷۵ درصد اورانیوم
اولین تولید	۱۲ فروردین ۱۳۹۴

❖ کیفیت بالای کیک زرد ایرانی

از مهندس در مورد کیفیت کیک زرد تولیدی در این کارخانه می‌پرسم که وی با اطمینان می‌گوید: «اورانیومی که در ماده زرد رنگ AUC وجود دارد باید تا سقف حدود ۴۵ درصد باشد که تولید ما حدود ۴۲ درصد اورانیوم داشته اما وقتی به U_{308} تبدیل می‌شود، استاندارد می‌گوید باید حداقل ۶۵ درصد اورانیوم داشته باشد در حالی که محصول ما حدود ۷۵ درصد اورانیوم دارد که نشان از کیفیت خوب محصول ماست و این در حالی است که اصطلاحاً سنگ معدن ساغند یک سنگ چموشی است و فلزاتی هم با خودش دارد.» وی با تأکید دوباره بر خوب بودن محصول می‌گوید: «حتماً این نمونه‌ها در یوسی‌اف تست می‌شود و اگر مشکلی باشد برمی‌گردد؛ ما این تجربه را در بندرعباس داشتیم و نمونه‌هایی که آژانس از بندرعباس گرفت، تأیید کیفی کرد.»

❖ تولید اولین محصول، یک روز قبل از تفاهم لوزان

در حال گفتن این جملات دفاعی بود که خاطره‌ای یادش آمد و اجازه خواست تا تعریف کند. او گفت: «۲ سال قبل یک کارشناس خارجی این‌جا آمد که جزو طراحان اولیه این مجموعه بود و می‌گفت شما نمی‌توانید از این‌جا کیک زرد خالص بگیری، البته هشدار وی بد نبود و یک تلنگری به ما زد تا در این ۲ سال رفع ایراد کنیم. بر این اساس در قسمت تحقیق و توسعه روی این موضوع کار کردیم که خلوص کیک زردمان را بالا ببریم و حدود ۷۵ درصد آماده شد و ایرادهای احتمالی را تست کردیم تا این که در آزمایشگاه به این کیک رسیدیم اما نگران بودیم که در خط

سد باطله برای جمع‌آوری پسمان‌های مایع کارخانه تولید کیک زرد

کارخانه تولید

کیک زرد اردکان

اولین محصولش را

در ۱۲ فروردین ۹۴

یعنی روز جمهوری

اسلامی (یک روز

قبل از تفاهم لوزان)

تولید کرده و اکنون

خط تولید در حال

رفع برخی ایرادات

پیدا شده در تست

گرم است.